

TISKOVÁ ZPRÁVA

Národní knihovna České republiky
National Library of the Czech Republic
Slovanská knihovna
Slavonic Library

16. května 2016

Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna a spolek Ruská tradice zvou na slavnostní udělení Ceny Rudolfa Medka panu Edmundu Oriánovi a panu Václavu Daňkovi

pondělí 16. května 2016 v 16 hodin, Galerie Klementinum
(Klementinum 190, 110 00 Praha 1, vchod B2, z průjezdu mezi Mariánským náměstím
a Klementinem, přízemí)

Cenu Rudolfa Medka zřídil a od roku 2008 uděloval **Nadační fond angažovaných nestraníků** společně s **Národní knihovnou ČR – Slovanskou knihovnou**. Po ukončení činnosti Nadačního fondu angažovaných nestraníků na sklonku roku 2014 se partnerem Slovanské knihovny stal spolek **Ruská tradice**. Cílem Ceny Rudolfa Medka je ocenit badatele, spisovatele, nakladatele, filmové tvůrce, novináře a další odborníky z oblasti vědy a kultury, kteří se zabývají česko-ruskými (československo-sovětskými) vztahy ve 20. století, výzkumem vývojových tendencí a klíčových okamžiků východoevropských i středoevropských zemí v daném období a podporou a rozvojem demokracie.

Mezi hlavní badatelská témata, na něž se nominace na ocenění vztahuje, patří:

- první československý zahraniční odboj a činnost československých legií v Rusku;
- československá vystěhovalcká družstva v Sovětském svazu;
- ruská protibolševická meziválečná emigrace;
- protinacistický odboj;
- moderní dějiny Podkarpatské Rusi;
- perzekuce občanů bývalého Československa v Sovětském svazu;
- vývoj vztahů v období let 1945–1948, 1948–1968 a následné sovětské okupace;
- fenomén pražského jara;
- vzájemné vztahy v devadesátých letech minulého století;
- podpora demokracie a rozvoje demokratického zřízení v regionu střední a východní Evropy.

Prvním nositelem Ceny Rudolfa Medka se stal v roce 2008 **Vladimír Bystrov**, o rok později byla udělena pánům **Jaromíru Štětinovi**, **Luboši Dobrovskému** a slavistovi **Václavu Konzalovi**. Nositeli ceny pro rok 2010 byli **Karel Hvízd'ala** a **Petr Fischer**, v roce 2011 ji získal historik **Václav Veber**. Roku 2012 cenu převzali překladatel a tlumočník **Milan Dvořák** a překladatel a žurnalista **Libor Dvořák**, v roce 2014 badatelka **Anastasia Kopřivová** a slavista a historik **Paul Robert Magocsi**. V roce 2015 Cenu Rudolfa Medka získaly badatelka a literární vědkyně **Marta Dandová** a archivářka a historička **Raisa Machatková**.

Cena Rudolfa Medka byla zřízena pod osobní záštitou Medkova syna Ivana: po jeho smrti v roce 2010 znamená její předávání rovněž příležitost připomínat si odkaz i jeho života a díla.

Cena Rudolfa Medka pro rok 2016 je udělena:

- 1) **Edmundu Oriánovi**, vojenskému historiku, žurnalistovi, faleristovi, nakladateli a výtvarníkovi. Edmund Orián se celý život věnuje vojenským dějinám, zejména pak dění na východní frontě během první světové války. Mimořádně přínosné jsou výsledky jeho studia činnosti československého vojska na Rusi. Tato témata zhodnocuje nejen odborným výzkumem, ale též rozsáhlou faleristickou činností – shromáždil unikátní sbírku řádů a vojenských vyznamenání československých vojáků a legionářů v Rusku. Edmund Orián se věnuje rovněž popularizaci tematiky československého odboje během první světové války. Byl hlavním autorem rozsáhlé výstavy Československá legie v Rusku 1914–1920, která se konala na přelomu let 2008 a 2009 u příležitosti 90. výročí vzniku Československa na Pražském hradě. Výstavu doprovázel bohatě ilustrovaný katalog, který z převážné části připravil rovněž pan Orián. Dosavadním vrcholem publikačních aktivit je jeho podíl na přípravě výpravné ediční řady *Československá legie v Rusku (1914–1920)*, která vychází od roku 2014. Kromě vojenské historie se Edmund Orián věnuje též stavebním dějinám Prahy. Edičně připravil několik publikací věnujících se dějinám Prahy na přelomu 19. a 20. století, které vydal v nakladatelství EPOQUE 1900, jehož je spolunajatelem: *Praha na dobových pohlednicích 1886–1930* (Praha, 1998); *Židovské město pražské na vedutách, fotografiích a pohlednicích* (Praha, 2003).
- 2) **Václavu Daňkovi**, překladateli, básníkovi, rozhlasovému redaktorovi. Celý svůj profesní život spojil s Československým rozhlasem, v němž působil v letech 1954–1994. V září 1968 byl spoluautorem a prvním signatářem manifestu českých rusistů proti tankům. V letech tzv. normalizace poskytoval pod různými jmény krytí umlčeným překladatelům a básníkům, jejichž díla tak mohla být v rozhlase vysílána. Zatímco jeho manželka a spolupracovnice Ludmila Dušková se jako překladatelka soustředila na ruskou prózu, těžiště Daňkovy literární činnosti spočívá v překladech poezie a rovněž v původní básnické tvorbě. Jako překladatel a editor antologií se zaměřil především na poezii ruských dětí války, debutujících na Dnech poezie koncem padesátých let. Ve své studii *Fenomén a odkaz čtvrté generace ruské poezie 20. století* tyto básníky označuje jako rebelantské šířitele humanistického étosu, s nímž přispěli k zániku Sovětského svazu. Stejně intenzivně se věnoval i tvorbě klasiků moderní ruské poezie, básníků počátků poezie sovětské. Byl iniciátorem zásadní antologie *Kolo inspirace*, v níž nechyběli emigranti, básníci a výtvarníci zakázaní. Díky jeho talentu se čtenáři mohli seznámit s českými překlady děl A. Bloka, O. Mandelštama, S. Jesenina, A. Vveděnského, D. Charmse, A. Tarkovského, D. Samojlova, B. Okudžavy, A. Vozněnského, B. Achmadulinové, A. Kušnera, J. Brodského a řady dalších. Z ukrajinštiny vydal své překlady L. Ukrajinky, M. Bažana, P. Tyčyny, J. Malanjuka, H. Manzurenko. Překládal i poezii z jiných jazyků, zejména z řečtiny a maďarštiny. Nepominutelná je Daňkova původní básnická tvorba, kterou zpřístupnil v dosud dvanácti vydaných básnických sbírkách. Svě zážitky a životní osudy ztvárnil v memoárech *Kam utek Stolkolet* (2013).
Václav Daňek je dlouholetým členem výboru Českého centra Mezinárodního PEN klubu.

Během akce bude Slovanské knihovně předána unikátní bibliofilie *Ark of Unique Cultures: The Hutsuls*, kterou roku 2014 vydalo Ukrajinské kulturní centrum v Tallinu. Jeho činnost představí Veronika Váňová.

Jde o ručně vytvořenou knihu, jejíž listy jsou vyrobeny ze směsi přírodních materiálů a karpatských bylin. Obsahem knihy jsou básně vyprávějící o důležitých momentech života Huculů, etnické skupiny žijící převážně v ukrajinských Karpatech. Básně huculské básničky Marii Korpanjukové jsou doplněny o archivní fotografie a pohlednice, na které sami Huculové sepsali své vzpomínky a příběhy své kultury. Kniha je vydána v dvojjazyčné rusínsko-anglické podobě, je ručně vázaná, v kožené vazbě a dřevěných deskách.